

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Kształcenia Ogólnego

DKO-WNPiOs.053.6.2026.ICH

Warszawa, 20 kwietnia 2026 r.

Pani

[Redacted]
[Redacted]

Szanowna Pani,

odpowiadając na petycję złożoną do Ministerstwa Edukacji Narodowej w dniu 19 marca 2026 r. dotyczącą „postulatu wniesionego w imieniu własnym oraz w interesie publicznym w celu poprawienia lub udoskonalenia systemu prawnego w zakresie podjęcia działań mających na celu zapewnienie jednolitych, czytelnych i sprawiedliwych zasad dotyczących rozpatrywania spraw uczniów w polskich szkołach, w szczególności w kwestiach, które obecnie podlegają niejednoznacznej interpretacji i prowadzą do rozbieżnych rozstrzygnięć w skali kraju”, Departament Kształcenia Ogólnego MEN uprzejmie wyjaśnia, co następuje.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe¹, nauka jest w Polsce obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia. Obowiązek ten dotyczy zarówno obywateli polskich, jak i osób niebędących obywatelami polskimi, które przebywają na terytorium Polski.

Zasady przyjmowania do szkoły reguluje art. 36 oraz rozdział 6 ww. ustawy. Trzeba przy tym zauważyć, że obowiązek nauki:

- 1) spełnia się przez uczęszczanie do szkoły ponadpodstawowej lub realizowanie, zgodnie z odrębnymi przepisami, przygotowania zawodowego u pracodawcy (art. 36 ust. 9 ww. ustawy),
- 2) może być spełniany również przez uczęszczanie do szkoły za granicą, w tym na podstawie umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce (art. 36 ust. 10 ww. ustawy),
- 3) może być spełniany również przez uczęszczanie odpowiednio do szkoły lub zespołu szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c tiret pierwsze ustawy – Prawo oświatowe, tj. szkół i zespołu szkół w Polsce, które prowadzą kształcenie dzieci obywateli polskich

¹ Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2025 r. poz. 1043 z późn.zm.)

czasowo przebywających za granicą zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego, określoną w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy (art. 36 ust. 11 ustawy).

Ponadto, uczeń, który ukończył szkołę ponadpodstawową przed ukończeniem 18 roku życia, może również spełniać obowiązek nauki przez uczęszczanie do uczelni, na kwalifikacyjny kurs zawodowy albo na praktykę absolwencką, o której mowa w ustawie z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach absolwenckich².

Uczeń będący obywatelem polskim przebywającym za granicą jest uczniem szkoły, do której uczęszcza w państwie pobytu. Nie jest jednocześnie uczniem szkoły w Polsce, chyba że pobyt czasowy i nauka w szkole za granicą odbywa się w ramach współpracy szkoły w Polsce ze szkołą partnerską za granicą, czyli jest organizowany przez szkołę na mocy umów międzynarodowych lub porozumień o współpracy bezpośredniej zawieranych przez szkoły, jednostki samorządu terytorialnego i organy administracji rządowej lub w ramach programów edukacyjnych Unii Europejskiej, o którym mowa w art. 36 ust. 10 pkt 1 ustawy – Prawo oświatowe. Przepis ten uprawnia szkoły będące jednostkami polskiego systemu oświaty do zawierania porozumień o bezpośredniej współpracy ze szkołami niebędącymi jednostkami polskiego systemu oświaty, znajdującymi się poza granicami RP, a więc z takimi szkołami, które prowadzą działalność nie na podstawie przepisów prawa polskiego, ale na podstawie i w granicach prawa właściwego ze względu na ich siedzibę.

Uczestnictwo w komercyjnych programach wymiany uczniowskiej organizowanych przez stowarzyszenia/firmy edukacyjne, a zatem nieorganizowanych przez szkołę, do której uczeń uczęszcza, oznacza rezygnację z nauki w dotychczasowej szkole w Polsce i podjęcie nauki w nowej szkole za granicą, czego ustawa – Prawo oświatowe nie zabrania. Zgodnie z art. 68 ust. 4 ww. ustawy dyrektor szkoły skreśla ucznia z listy uczniów na pisemny wniosek rodziców lub pełnoletniego ucznia.

W związku z tym, że gmina kontroluje spełnianie obowiązku nauki przez młodzież zamieszkałą na jej terenie, rodzice ucznia przebywającego za granicą, podlegającego obowiązkowi nauki, na żądanie wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta), na terenie której dziecko mieszka, są obowiązani informować go o formie spełniania obowiązku nauki przez dziecko i zmianach w tym zakresie. Przepisy nie określają formy powiadomienia – rodzic/opiekun ucznia może to zrobić telefonicznie lub przestać informację pisemną. Gmina może też wymagać formalnego zaświadczenia ze szkoły, do której dziecko uczęszcza za granicą.

Zgodnie z art. 23 pkt 2 ustawy o systemie informacji oświatowej³, informacja o spełnianiu obowiązku nauki poprzez uczęszczanie do szkoły za granicą gromadzona jest w bazie danych SIO. Za prawidłowość i rzetelność danych wprowadzonych do SIO odpowiada dyrektor szkoły, zgodnie z art. 49 ustawy o systemie informacji oświatowej. Dane te każdorazowo powinny odpowiadać stanowi faktycznemu oraz obowiązującym przepisom prawa

² Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o praktykach studenckich (Dz.U. z 2025 r. poz. 1578).

³ Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 152, z późn.zm.).

oświatowego. Natomiast jednostka samorządu terytorialnego, na podstawie art. 50 tej ustawy, potwierdza zestawienia danych niezbędnych do ustalenia potrzeb oświatowych.

Sposób podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych pomiędzy jednostki samorządu terytorialnego określa algorytm, stanowiący załącznik do wydawanego corocznie rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego⁴.

Mając na uwadze powyższe, wykazywana liczba uczniów w systemie informacji oświatowej musi odpowiadać rzeczywistemu zakresowi realizowanych zadań oświatowych przez daną jednostkę. Wykazywanie takiego ucznia do celów podziału środków, prowadziłoby do przypisania finansowania bez faktycznej realizacji zadania publicznego, co pozostaje sprzeczne z konstrukcją algorytmu określonego w ww. rozporządzeniu.

Ponadto należy wskazać, że kwestię przyjmowania do publicznej szkoły w Polsce uczniów będących obywatelami polskimi i niebędących obywatelami polskimi, którzy uczęszczali do szkoły za granicą, reguluje art. 165 ustawy – Prawo oświatowe oraz rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz obywateli polskich, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw⁵.

Uczniowie, którzy pobierali naukę w szkołach w systemach oświaty innych państw są przyjmowani do szkół ponadpodstawowych w Polsce, na podstawie świadectwa lub zaświadczenia, potwierdzającego uczęszczanie do szkoły za granicą oraz sumy lat nauki, jeżeli szkoła dysponuje wolnymi miejscami. W oparciu o przedstawione dokumenty dyrektor danej szkoły kwalifikuje ucznia do odpowiedniej klasy. Dyrektor może uwzględnić również wiek ucznia, co jest szczególnie istotne w przypadku, gdy nauka dziecka w innym państwie rozpoczyna się wcześniej niż w Polsce, a także opinię rodziców ucznia w zakresie klasy lub etapu, na którym uczeń powinien kontynuować naukę w Polsce.

W świetle przytoczonych przepisów, funkcjonujące rozwiązania dotyczące uczniów, którzy uczęszczali do szkół w systemach oświaty innych państw oraz wynikające z nich procedury są wystarczające.

Mając na uwadze powyższe informuję, że Ministerstwo Edukacji Narodowej nie przewiduje zmian w powyższym zakresie.

Z poważaniem

Tomasz Głowacki
Zastępca Dyrektora
/ – podpisano cyfrowo/

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lipca 2025 r. w sprawie sposobu podziału łącznej kwoty potrzeb oświatowych między jednostki samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2025 r. poz. 1032).

⁵ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 sierpnia 2017 r. w sprawie kształcenia osób niebędących obywatelami polskimi oraz obywateli polskich, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw (Dz. U. z 2023 r. poz. 2301).